

Hoofdstuk 2 1940-1945

De oorlogsjaren.

Gedurende de eerste twee oorlogsjaren lijkt het allemaal nog te doen. Er zijn natuurlijk problemen maar met wat aanpassingen en Utrechts verstand draait het bedrijf de eerste oorlogsjaren aardig door.

Na 1943 gaat het door verschillende oorzaken definitief mis. Met als gevolg dat in mei 1945 het familiebedrijf in brokstukken op straat ligt. De oudste broer is flink gewond in het ziekenhuis terecht gekomen, de jongste probeert met kunst en vliegwerk nog iets van het bedrijf te redden en waar is/wat doet de middelste broer tijdens en na de bevrijding? Geen idee, hij heeft in die periode geen sporen nagelaten.....

Afb. 1

1940

Afb. 2

**Tot mei kabbelde het door zoals in het voorafgaande jaar.
Na de capitulatie wel een dikke mazzel : er bleek een “vergeten”
wagonlading Cretonne op het spooremlacement in Utrecht te
staan...Opgekocht en nog lange tijd plezier van gehad.
Jan de Bie had tijdens de mobilisatie een beetje genoten van het
militaire leven aan de kust en kwam al snel terug in Utrecht. Anton
en Cees hielden het bedrijf gaande.**

Afb. 3

**De personeelsadvertenties in het
Utrechts Nieuwsblad bleven ook.**

Afb. 4

1940

Broer Cees was zoals eerder gezegd druk met de commerciële kant van het bedrijf. Hij was met gebruik van zijn ervaring als handelsreiziger /vertegenwoordiger aardig op dreef gekomen. De eerste producten, vooral fotoalbums, lagen met sinterklaas '39 bij de HEMA. In 1940 gingen ze ook gebruik maken van de handelsnaam "Gébie" .

Geen Gas!
Geen Petroleum! Hooikist
maar ook geen of Zak!
ALLÉÉN EEN:
„GEBIE“ PATENT
PANNENWARMER!
ONGEKENDE GAS- EN
PETROLEUMBESPARING!
PRIJZEN: MAAT 1 Fl. 2.65
MAAT 2 Fl. 2.75 - MAAT 3 Fl. 2.95
VRAAGT UW WINKELIER!
WAAR NIET VERKRIJGBAAR, RECHT-
STREEKS TE BESTELLEN AAN DE FABRIEK
GEBR. DE BIE - HOENDERSTR. 27 - UTRECHT - TEL. 14450
BESTELLINGEN WORDEN DIRECT UITGEVOERD NA ONTVANGST VAN
POSTWISSEL OF STORTING OP: GIRO 30.13.56 UTRECHT

Afb. 5

En direct inspelen op de nieuwe situatie : in juni verschijnt de eerste advertentie voor de "Gébie pannenwarmer" In het Utrechts Nieuwsblad.

1940

Eigenlijk is de pannenwarmer een kruising tussen de ouderwetsche hooikist, kookzak en theemuts. Een pan leuk verpakken in een cretonne bloemmotiefje, iets roepen over “patent” en klaar is Cees. Toch leuke handel zo in het begin van de oorlog en ze gingen er flink mee de boer op. In kranten uit het hele land staan advertenties van speciaalzaken met de “Gébie pannenwarmer” in de aanbieding.

Afb. 6

Over dat “patent” is overigens niks meer te vinden in de archieven. Ook niet over het andere patent van de concurrent.....

Afb. 7

1940

Minder Uitgaven

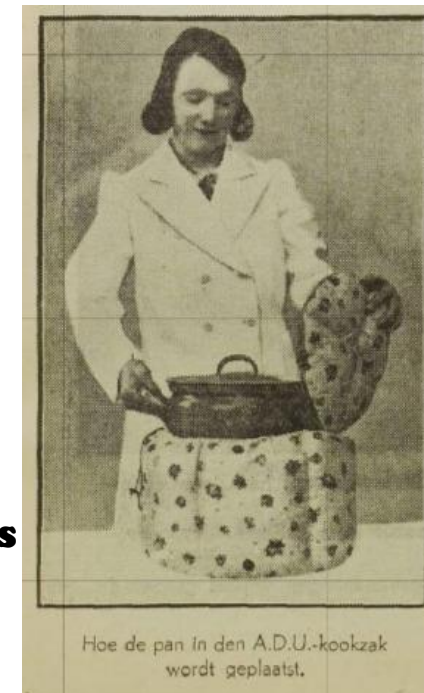

Weer uit voorraad leverbaar: De Echte Adu Patent Kookzak. De grootste gasbesparing. Cretonne 1.65—2.30; in Luxe chintz 2.50—3.50. Goedgekeurd door de Ned. Vereeniging van Huisvrouwen

Leeuwin
Oudkerkhof 36
Telef. 14936 — Utrecht

Afb. 8

Want wie heeft die pannenwarmer nou eigenlijk bedacht ? Op de Amsterdamschestraatweg zat een bedrijf genaamd A.D.U. Daar werden diverse cretonne en Chintz artikelen gemaakt, een regelrechte concurrent van de Gebr. de Bie dus. In een krantenartikel begin juni 1940 claimde de eigenaar ongeveer tweederde van de hele theemutsenindustrie in handen te hebben en introduceerde hij “zijn” uitvinding : “de kookzak”. Hij verkocht ze via de detailhandel. Maar hoelang? Er is weinig van terug te vinden. Ook lijkt het er op dat het bedrijf de oorlog niet doorstaan heeft. Hier onder het betreffende artikel uit het U.N. van 6 juni. Hr. Duynstee bleek later in de oorlog ineens druk met hele andere zaken...Over A.D.U. geen woord meer. De advertentie van de Gebr. de Bie kwam op 29 juni in de krant. De Gébie pannenwarmers bleven in ieder geval nog lang in de handel.

Afb. 9

1940

Interessante vinding van den heer Duynstee te Maarsseveen

HET is te begrijpen, dat in een tijd als deze, waarin op uiterste besparing van gas en petroleum wordt aangedrongen, voortvarende lieden naar middelen zoeken om een apparaat uit te vinden om langs anderen weg dan gewoonlijk te komen tot een belangrijke besparing van alle mogelijke warmtebronnen, zoals gas, electriciteit, petroleum en kolen.

En het is evenzeer te begrijpen, dat zij, die naar zulk een uitvinding zoeken, op dit speciale terrein reeds de noodige ervaring hebben en er min of meer langs den weg van verstandelijk nadenken op grond van wat het verleden hen ten deze heeft aangetoond, toe komen een geheel nieuwe vinding den volke te toonen.

Den directeur van de N.V. Verkoopkantoor A. D. M., den heer A. P. B. J. Duynstee te Maarsseveen (gem. Maarsse) is het gelukt een zoodanig apparaat uit te vinden, dat de huisvrouw en een ieder, die met koken te maken heeft, zich door den aanschaf ervan een besparing aan gas en petroleum kan bezorgen van gemiddeld 60—70 procent. Het heeft zijn nut, mede uit het oogpunt van algemeen landsbelang, op een dergelijk artikel de aandacht te vestigen en er, ook in de courant, een uiteenzetting van te geven.

De heer Duynstee, een erkend fabrikant in den lande van theemutsen, sierkussens, stofzakken en kinderwagen-bekleding brengt zijn artikelen onder den bekenden naam A.D.M. in den handel. Ruim twee derde van de geheele productie in ons land van bovengenoemde artikelen wordt in Maarsseveen vervaardigd en het is derhalve duidelijk, dat de heer Duynstee in verband met z'n theemutsen-

fabricage, door den loop der jaren, een groote kennis van zaken heeft opgedaan ten aanzien van warmte-isolatie.

In samenwerking met Mevr. Duynstee heeft men thans een vinding gedaan, waarmede inderdaad is aangetoond, dat een besparing van 60 % verkregen kan worden. Deze vinding is de zoogenaamde A.D.M.-kookzak en is, naar wetenschappelijk vaststaat, een heel wat doeltreffender middel dan de welbekende hooikist.

Wat is dan wel het voordeel van een A.D.M.-kookzak boven een hooikist?

Ten eerste neemt een hooikist voor twee of drie pannen veel plaats in, hetgeen bij de tegenwoordige kleine behuizing bezwaarlijk is. Daarnaast kan men etenswaren maar een bepaalden tijd in de hooikist bewaren; de isoleerende stof (het hooi) houdt in vergelijking met den kookzak maar zeer kort de warmte tegen.

De A.D.M.-kookzak is het beste te vergelijken met een poef (een groot kussen, waarop men bij wijze van kleine bank, kan zitten). Zij is vervaardigd van de bekende Chintz-stof (heeft dus dat eigenaardige schijnbaar-afwaschbare uiterlijk) en kan volkomen hermetisch gesloten worden.

Iedere pan past in dezen kookzak, want een stel van koorden maakt het mogelijk de zaak te verwijden en te vernauwen naar gelang dat noodig is. De vulling van de kookzak is uiteraard in

verband met het fabrieksgeheim, niet bekend, doch door een bepaalde samenstelling van vezels heeft men een zoodanige isoleerende stof gekregen, dat, wat eenmaal warm in den kookzak gaat, de eerste uren niets of vrijwel niets aan warmte verliest.

Proefondervindelijk is bewezen, dat b.v. aardappelen, als ze eenmaal aan den kook zijn gebracht (een kwartier ongeveer) en daarna in de pan in de kookzak worden gezet, volkomen gaar zijn na 20 minuten.

Alleen al bij aardappelen-koken is hier dus een gas- of petroleum-besparing verkregen van 20 minuten. En de aardappelen, de boonen, de rijst, de groenten, kortom alle gangbare levensmiddelen komen in den besten staat uit den kookzak. Geen tot pap-gekookte aardappelen, geen gespleten erwten en boonen, niets van dat alles.

De methode is eigenlijk kinderlijk-eenvoudig. Om het eten flink warm te houden, zet men de pan of pannen in den kookzak (een volledige uitrusting bestaat uit drie zakken, die op elkaar geplaatst worden), doet op de pan een soort kussentje, trekt daarover heen de koorden flink aan en de rest volgt vanzelf.

De drie kookzakken nemen zoo goed als geen plaats in, het geheel is beslist sierlijker dan de lompe hooikist en wat bovenal belangrijk is, het nuttig effect is veel grooter. Om een typisch voorbeeld te noemen uit de praktijk van den kookzak: als men een staaf ijs in een pan in den zak doet, is het onmogelijk, dat er van smelten sprake is!! Aan de 40 grootste bedrijven in ons land zijn reeds duizenden A.D.M.-kookzakken afgeleverd en indien de heer Duynstee binnenkort — naar wij hopen — een vervoervergunning zal krijgen om door het geheele land te mogen transporteren, dan kunnen er in de fabriek te Maarsseveen en in de nieuwe fabriek aan den Amsterdamschen straatweg duizend kook-zakken per dag vervaardigd worden. De octrooibezorger Dr. Ir. D. Aden van het octrooibureau „Holland” heeft patent aangevraagd onder no. 98005, dat zonder eenigen twijfel verleend zal worden.

Voor vele handen zal er dan werk zijn en hierdoor wordt mede een stoot gegeven in de richting van daadwerkelijke werkloosheidsbestrijding.

De prijs van een A.D.M.-kookzak is zeer billijk. Wie eenmaal een stel heeft aangeschaft, bezuigt daardoor op den duur zoozeer aan gas, electriciteit en petroleum, dat dit apparaat eigenlijk zichzelf betaalt.

In tal van winkels hier ter stede kan men de A.D.M.-kookzakken al in de etalages zien. Onze lezeressen weten door middel van bovenstaande uiteenzetting, welke voordeelen er bij den aanschaf te verkrijgen zijn. Wij hopen er voor den uitvinder-fabrikant en voor het publiek er goed aan te hebben gedaan ook in de courant te wijzen op een methode van warmte-besparing, welke naar onze meening beslist zeer doeltreffend is.

1940

Al snel werd het voor de winkeliers moeilijker om hun handelswaar in te kopen. De handelsreizigers verenigden zich en organiseerden in samenwerking met de Kamers van Koophandel in het land zogenaamde noodbeurzen. Simpel, gewoon een tafel met een bedrijfsvertegenwoordiger en wat waar. De geïnteresseerde winkelier kon zo z'n inkopen doen.

Utrechtsche Noodbeurs heeft haar poorten geopend

De Noodbeurs voorziet in een behoefte

De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor het gebied Utrecht deelt ons officieel mede, dat de belangstelling voor de gisteren in het gebouw van de Handelsbeurs gehouden Noodbeurs van dien aard bleek te zijn, dat, zooals wij reeds meldden, besloten werd haar ook de volgende week Donderdag (11 dezer) in hetzelfde gebouw te doen plaats vinden. Teneinde in het bijzonder de winkeliers ten volle in de gelegenheid te stellen in contact te treden met hun relaties zal deze beurs ditmaal geopend zijn van 9 uur tot 21 uur.

Over het algemeen zijn de organisatoren tevreden over het verloop van de beurs. Natuurlijk was het zaken-doen op deze wijze voor vele fabrikanten en grossiers nog wat onwennig, maar er zijn teekenen, welke erop wijzen, dat voor de toekomst voldoende perspectieven aanwezig zijn om de beurs iederen Donderdag te continueeren. Het secretariaat van de Kamer van Koophandel heeft aan de standhouders uitnodigingskaarten verstrekt, welke aan de onderscheidene cliënten kunnen worden uitgereikt. Hierdoor hoopt men het bezoek aan de noodbeurs stimuleerend te bevorderen.

Het idee bleek een groot succes en vanaf juli werden er in de grotere steden in het land soms maandelijks noodbeurzen opgezet.

Afb. 12

**Uiteraard waren de gebr. de Bie
erbij.....het hele land door, hoppa.**

Ble. Gebrs. de	Utrecht	Hoenderstraat 27	Theewarmers, cretonnedoozen, schemerlampen, houten speelgoederen.
----------------------	---------	------------------	---

Afb. 15

1941

De pannenwarmers zijn het hele jaar door nog overal in de verkoop.

**Geén petroleum
Geén gas...** maar wèl
een **GEBIE** pannenwarmer
van f 2.20 — f 2.45
Theewarmers vanaf f 1.35
G. H. VAN GRUNNINGEN
Keizerstraat 54 Telef. 265

Afb. 16

Geen petroleum!
maar wel een
Gébie
pannenwarmer

De z.g.n. hooikist doet
zijn intrede. Het is een
ronde cretonnen doos,
met een hermetisch af-
sluitend deksel.

*Geeft minstens twee-derde be-
sparing op uw normaal brand-
stof gebruik!*

De prijs is f 2,90

Joh. de Vries
Havenplein, telefoon 231

Afb. 18

Groote besparing aan gas en petroleum
geelt onze
Pannenwarmer
geschikt voor elk model pan.

3 maten
2.40
2.60
2.95

Groote
sorteering

BEUGEL-THEEMUTSEN in eenvoudige
en luxe uitvoering vanaf . . . f 2.20

MAGAZIJN TAMSE

Afb. 17

**Maar alleen via de
detailhandel. Gebr. de Bie
plaatst zelf geen
advertenties meer.**

1941

De oorlog begon de samenleving te veranderen. De vraag naar luxe huishoudelijke spulletjes werd minder. Ook de grondstoffen waren slechter verkrijgbaar. Papier en karton, metalen en stoffen werden door de bezetter steeds vaker ingepikt. Het enige wat tot dat moment goed vindbaar bleef was hout. De Gebr. de Bie hadden al houten speelgoed in hun assortiment maar besloten er meer werk van te maken. Er werd een houtafdeling opgezet en extra personeel gezocht.

Afb. 19

Privé leek het bij de broers rustig. Anton en z'n vrouw kregen hun tweede kind, Hettie. Cees en Anton woonden met hun gezinnen naast elkaar in de Zilvergeldstraat te Zuilen. Jan had een woning op de J.M. de Muinck Keizerkade en sjanste met de cheffin van de plakafdeling.

1942

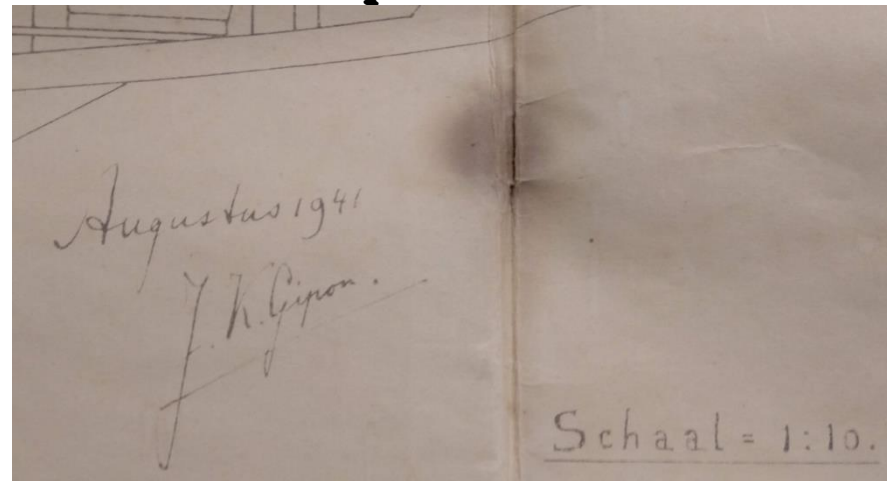
In 1942 wordt het in de privésfeer iets anders bij de broertjes de Bie. Februari is voor Jan een feestmaand. In de eerste week in ondertrouw en aan het eind van de maand z'n huwelijk met Door van den Brink. Beide zijn ze actief in het Zuilens verzet. Jan is waarschijnlijk via zijn legerperiode in het verzet terecht gekomen en wordt lid van de OD. Al snel na hun huwelijk krijgen ze een Joods onderduikmeisje in huis. Ook broer Cees huisvest een Joods meisje.

Waarom is (nog) niet helemaal duidelijk maar zeker is dat de broers een kajuitbotenbouwproject begonnen. Waarschijnlijk in de kelder van hun bedrijfsgebouw. Botenbouwen was niet helemaal onbekend in de familie de Bie. Hun opa Jan was zijn hele leven schuitemaker op een klein werfje aan de Gruttersdijk. De werktekening was van de na de

**oorlog bekend geworden
platbodempjacht ontwerper
hr. J.K.Gipon.**

Afb. 20

Afb. 21

1942

Ze bouwden in een kleine ruimte twee kajuitjachten naast elkaar. Het project was door gebrek aan materialen en tijd pas na de oorlog gereed.

Afb. 22

En ondertussen bleven de personeelsadvertenties in de krant ook verschijnen. Kennelijk moeilijk te vinden die leerlingen...aan de extra aanlokkelijke arbeidsvoorwaarden te zien...

Afb. 23

1942

Deze lakspuiters en houtbewerkers waren vooral nodig voor het vervaardigen van het houten speelgoed, theemuts handvaten en andere “houtgoederen” die ze maakten. Het speelgoed is herkenbaar door z'n eenvoud. De grote houten speelgoedmerken als ADO, Nooitgedagt en OKWA waren veel gedetailleerder in bv. raampjes en wieltjes. Wat er allemaal gemaakt is door de Gebr. de Bie is helaas niet meer exact te achterhalen. Er zijn geen folders enz. te vinden. Het is wel bekend dat het meeste gemaakt was voor “de goedkopere sector” o.a. Hema speelgoed. Andere vraag is of dit houten speelgoed ook onder de naam Gébie verkocht werd. Na de oorlog in ieder geval wel. Zoon Tony van Anton en Christina de Bie met een houten treintje.

1942

Maar de productie moest wel op gang blijven. Broer Cees ging zo veel mogelijk op pad met z'n handelswaar. De (nood)beurzen waren voorbij, de detailhandel adverteerde nog wat maar verder was het stil. Hoewel...bv. de HEMA bleef wel trouw afnemer. Om de boel wat op te peppen organiseerde Cees dan zelf maar iets beursachtigs in diverse hotels/zaaltjes in het land.

WINKELIERS bezoekt onze
**EXPOSITIE IN SPEELGOEDEREN, LUXE- EN
HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN**
op Woensdag en Donderdag 8 en 9 April a.s. in HOTEL „DE NIEUWE
DOELEN", Voorstreek 1, Leeuwarden. Geopend van 10—12 en 2—5.30 uur
GEBR. DE BIE
Fabriek van Speelgoederen, Luxe- en Huishoudelijke Artikelen
te **Utrecht, Hoenderstraat 27**. Tel. 14450.

WINKELIERS
bezoekt onze
EXPOSITIE
in hout- en speelgoederen
theewarmers en luxe artikelen
op Dinsdag en Woensdag 19 en 20 Mei a.s. in
Hotel De Wildeman, Markt 9, Eindhoven.
Geopend van 10—12 en 2—5 uur.
GEBR. DE BIE
Fabriek van speelgoederen, luxe- en huishoudelijke
artikelen te **Utrecht, Hoenderstraat 27**, Telefoon 14450

WINKELIERS
BEZOEKT ONZE
EXPOSITIE
IN HOUT- EN SPEELGOEDEREN
THEEWARMERS EN LUXE-ARTIKELEN
op Dinsdag en Woensdag 5 en 6 Mei a.s. in
GRAND HOTEL, Wilhelminaplein, HEERLEN.
Geopend van 10—12 uur en van 2—5.30 uur.
GEBR. DE BIE
Fabriek van Speelgoederen, luxe- en huishoudelijke artikelen
te Utrecht, Hoenderstraat 27, Telefoon 14450. 7907

WINKELIERS
Bezoekt onze
*Expositie in Speelgoederen,
Luxe- en Huishoudelijke
Artikelen,*
op 10 en 11 Maart a.s., in het Concertgebouw „De
Hollandsche Tuin" te Bergen op Zoom.
Geopend van 10—12, 2—5 en 7—9 uur.
GEBR. DE BIE,
Fabriek van Speelgoederen, Luxe- en Huishoudelijke
Artikelen te Utrecht, **Hoenderstraat 27**, Tel. 14450.

WINKELIERS
BEZOEKT ONZE
EXPOSITIE IN SPEELGOEDEREN
Luxe- en Huishoudelijke Artikelen
op Dinsdag en Woensdag 21 en 22 April a.s., in
HOTEL NEUF, Stationsplein 75, HENGLO.
Geopend van 10—12 en 2—5.30 uur.
GEBR. DE BIE
Fabriek van Speelgoederen, Luxe- en Huishoudelijke
Artikelen te **Utrecht, Hoenderstraat 27** - Telefoon 14450.

1942

Afb. 26

Al dat reizen was in die tijd niet echt makkelijk. Met de auto ging niet want er was geen brandstof dus alles moest met de trein. Koffers vol monsters mee en je persoonlijke spullen er bij. Hoop sleperij. Daarom op zoek naar een oplossing. Bijvoorbeeld een monsterkamer annex overnachtingsruimte in Amsterdam want daar zetelde het hoofdkantoor van de HEMA.

Er werd al snel wat gevonden. Het souterrain van Reclame Bureau Pätz aan het Rokin. Het gebouw is nu het hotel Rokin, het souterrain eetzaal. Op de gevel staat de originele naam van het pand : De Blauwe Arent.

En Amsterdam leek ook een mooi tussenstation voor de onderdelenvoorziening van de botenbouw.

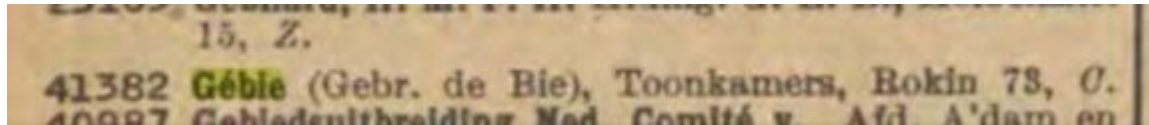
Afb. 28

Afb. 27

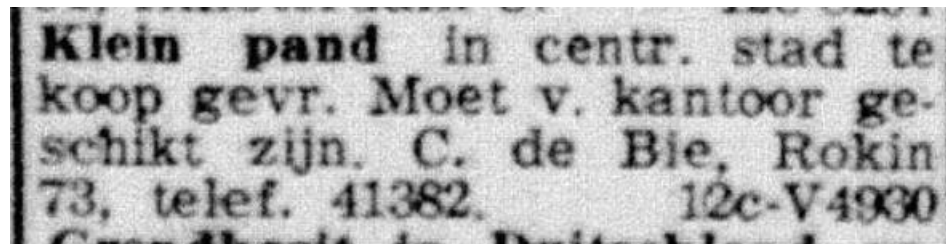
1943

Erg geheim was het in ieder geval allemaal niet daar op het Rokin. De toonkamer stond gewoon in het telefoonboek.

Afb. 29

En het beviel hen kennelijk niet helemaal ...of ze wilden gewoon wat voor zichzelf hebben, zonder pottekijkers....Er verscheen weer een advertentie in de Telegraaf. Maar niks gevonden.

Afb. 30

Wat wel gevonden werd was een nieuwe werklocatie in Utrecht voor de afdeling houtbewerking : Waterstraat 11, Wijk C.

Afb. 31

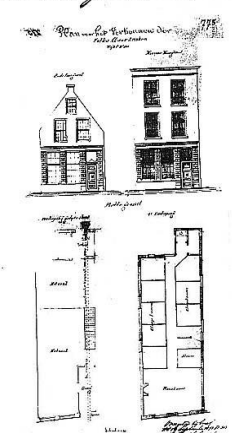
1943

Dit pand had al een aardige geschiedenis achter de rug. Het was tot 1918 in gebruik als volksgaarkeuken/logement, daarna confectiefabriek de Vries, in 1926 werd het de sigarenfabriek van dhr. Piet Vermeulen en van 1930 tot 1940 de werkplaats van dhr. Van Veen, de grootvader van de ons bekende Herman van Veen.

Afb. 32

Maar vanaf nu zou het zo'n 8 jaar in bezit zijn van de Gebr. de Bie. De afdeling houtbewerking. En later meer....

A- Tek. nr. / Omschrijving bouwplan	/datum verg.BAW,hetr.fabricage/resolutie nr.	bron	verwerkt
775	<i>Nieuw bouwplan van het gebouw aan de Wijde Waterweg, Wijk 8, nr. 232, van het Bureau der Volksgaarkeuken</i>	25.10.1913	222
B-		A- GAU/BAW-inv. nr. 389x (handgeschreven register - op datum). B- GAU/BAW-bouwt. - Wijk 8, nr. 232, Plan voor het verbouwen der Volksgaarkeuken, plattegronden, gevels; (25-09-1913); tekening nr. 775. Adres volgens: -Ommumeringslijst 1890 geeft als adres hiervoor: Waterstraat 11	ru0785 ru0785

1943

8386 Bezemer's Banketbakk. Weerdsing. O.Z. 2.
9973 Bichelmeijer, J. W. Mariahoek 18.
5386 Bie, Gebr. de Afd. Houtbewerk., Waterstr. 11,
14450 Kant.
1104 Ble, H. de Schild.bedr., N. Sopingiusstr. 52.
1352 Blegelaar & Jansen Clichéfabr., Mengelbergl. 66.
6655 Blegman, J. K. A. Kerkstr. 41.

Afb. 33

Uiteraard meteen een telefoonnummer met boekvermelding want we moeten wel bereikbaar zijn.

GEVR. NET PERSOON voor lichte expeditie- en fabriekswerkzaamheden. Tevens eenige Meisjes en Jongens. Aanmelden Waterstraat 11.	Gevraagd, eenige NETTE JONGENS, voor afdeeling houtbewerking. Aanmelden: Waterstraat 11.	GEVRAAGD JONGENS v. afd. houtbewerking. Warm eten wordt verstrekt. Aanm.: Waterstraat 11.
--	---	---

Afb. 34

En niet te zuinig met het aanwerven van personeel...

Afb. 35

Nr. 11 van boven (met het bijna platte dak).

1943

Gedurende dit jaar werd het leven steeds lastiger. Zo kwam er een verplichte tewerkstelling voor mannen van 17-40 jaar die de broers moesten zien te ontduiken. Alle drie waren ze op één of ander manier betrokken bij verzetswerk en/of hadden ze onderduikers in huis. Voor het bedrijf werden beperkingen opgelegd in de productiemogelijkheden. En grondstoffen waren nagenoeg niet meer te vinden. Er moest toch ergens van geleefd worden....

Afb. 37

Afb. 36

Sinterklaas 1943. Opa en oma de Bie, de 3 vrouwen met kindertjes, de onderduiker(tje)s, Cees, Anton en waarschijnlijk Jan als Sint of fotograaf.

Na dit feestje zal het minstens 15 jaar duren voor dat alle rust weer enigszins is teruggekeerd. De drie broers hebben dan elk hun eigen grafische bedrijf.

1944

En het werd stil rond om het bedrijf. Er verscheen het hele jaar geen enkele personeelsadvertentie of reclame voor pannenwarmers in de krant.

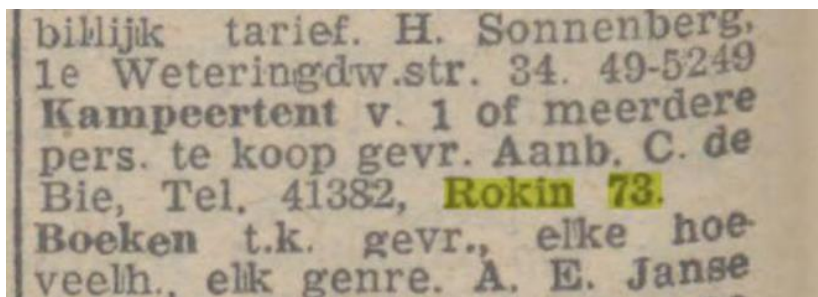
Enige spoor van Anton is een kleine advertentie in het U.N. waar hij voor z'n gezin een werkmeisje vraagt.

Afb. 38

Wat wel zeker is, is dat Anton bezig was met illegale krantjes en in het bedrijf verstopruimte bood voor wapens, fietsen en radio's.

Cees lijkt om tot nu toe onduidelijke redenen uit huis (en zo'n beetje permanent) te bivakkeren in de Toonkamer op het Rokin 73 te A'dam. In april plaatst hij tot twee keer toe een advertentie in de Telegraaf met naam en toenaam. Dus stiekem zat hij daar nog steeds niet. Raadselachtige advertentie ook..... Wie zoekt er nou een tent terwijl het land niet echt in vakantiestemming lijkt? En zo mooi was het voorjaar 1944 ook niet. Pas eind mei een paar dagen boven de 15 graden...

Afb. 39

1944

Jan heeft grotere problemen aan z'n hoofd. Hij is intussen dieper in het Zuilense verzet geraakt (kwartier IV) en daarmee lopen de risico's op. Het gaat dan ook mis. Op 2 mei wordt hij verraden en moet hij samen met z'n vrouw en onderduikmeisje midden in nacht er als een haas vandoor. Na een week omzwerven is het meisje ergens ondergebracht en vertrekken Jan en Door richting Friesland waar ze de rest van de oorlog onderduiken. Jan gaat werken bij een garagebedrijf in een klein dorpje.

Afb. 40

Helaas heb ik niet kunnen achterhalen waar dat precies geweest is.

1945

Eind 1944 en de eerste maanden van 1945 is een tijd van wat raadsels. In januari verschijnen er ineens in de diverse legale (=vaak foute) kranten advertenties op van A. de Bie, ik neem aan Anton. Reacties naar de Amsterdamschestraatweg nr. 243A.

Afb. 41

Direct na de bevrijding kwamen er personeelsadvertenties uit naam van “Boekbinderij A. de Bie”.

Afb. 42

1945

Eén van die advertenties verschijnt op 09 feb in nota bene “Het nationale dagblad : voor het Nederlandsche volk “ , een NSB-blad (?) deze advertentie. Het is natuurlijk wel één van de weinige bladen waar je nog enigszins de kans hebt iets te vinden....

en JANNETJE OSKAM- ZWART hun 40-jarig huwelijk te herdenken. Dat zij nog lang gespaard mogen blijven is de wensch van hunne dankbare kinderen en kleinkinderen. Jutphaas, post Utrecht 10 Februari 1945 Kanaalplein 11. EVANGELIE EN VOLK	Postbus 58, Utrecht. Papiersnijmach. groot formaat tevens PERFOREER HOEKENSTANDS HOEKENHECHT AANLIJMMACHINE en BORDSCHAAR te koop gevr. De machines moeten in prima staat zijn. Aanbiedingen: Gebr. de Bie HOENDERSTRAAT 27 Te koop een PERSFOTOTOESTEL in tasch, compleet f 350,—	Jan v. d. Doemstraat 16 en van 1.30—5 uur ? H.H. WINKELIERS! Wij hebben nog wat materiaal om Uw étalage dicht te maken of te beschermen! Stuur briefkaartje onder no. 9910, Postbus 58, Utrecht. Muziekhandel TONNY STEIJNEN Steenweg 35 - Utrecht BLANCO MUZIEKPAPIER - IN- EN VERKOOP GRAMMOFOONPLATEN - MUZIEKINSTRUMENTEN enz. REPARATIE-INRICHTING. Iederen dag geopend tot 16.30. NATUURLIJK! BIJ
--	--	--

Afb. 43

Het lijkt een reddingspoging/ afleidingmanoeuvre van Anton om iets van het bedrijf overeind te houden. En voor de zekerheid heeft hij een tweede bedrijfje gestart voor als “gebr. de Bie” definitief omvalt. Iets met kindertjes, brood en plank?

1945

In mei Utrecht in feeststemming want bevrijding. Maar op de J.M. de Muinck Keizerkade liep het allemaal iets anders dan verwacht.

Afb. 44

Jan kwam, denkende dat het wel weer veilig was, vlak voor de bevrijding terug naar huis uit Friesland. Dat liep fout af. Hij werd bij thuiskomst op de J.M. de Muinck Keizerkade min of meer opgewacht door een paar overijverige politieagenten in hun nadagen en een tamelijk hevig gevecht barstte los. Jan ontliep ze uiteindelijk maar was zwaar gewond.

1945

Zoals het nu lijkt (ik zoek nog steeds naar informatie uit deze tijd) was bij de bevrijding het bedrijf “Gebr. de Bie” zo goed als leeg. Anton had gezocht naar machines en was voor de zekerheid naast “Gebr. de Bie” een nieuw klein boekbinderijtje begonnen op de Amsterdamsestraatweg. Jan heeft lange tijd in het ziekenhuis doorgebracht en heeft één arm nooit meer goed kunnen gebruiken.

Jaren later kwam er een verhaal naar boven over een ingemetselde DKW op de Hoenderstraat en waar Cees een tijd mee reed na de oorlog. De beide kajuitjachten hebben het overleefd en hebben na afbouw nog lang gevaren op de Loosdrechtse- en Vinkenveenseplassen. Eén voer onder de naam “de drie gezusters”.

De draad werd zo goed en zo kwaad als het ging weer opgepakt. Alweer iets met kindertjes, brood en plank.

[Bie de FAMILY](#)

Bie de Jan (1906 - 1974) 📄

Bie de Theodora (1920 - ?), WIFE 📄

[Rescue Story](#)

Bie de, Jan & Theodora Catharina (van den Brink)

One day in 1942, Theodora de Bie of Zuilen, Utrecht, overheard her parents comment that Mr. and Mrs. Creveld would already have been in hiding had they found a suitable haven for their daughter. With this conversation in mind, she returned to her husband to discuss the possibility of hiding the child and later that day offered to take care of five-year-old Rita. "Mr. and Mrs. de Bie had a beautiful home and other people were hiding there," Rita wrote in her testimony. "My parents didn't have to pay them anything. All Mr. and Mrs. de Bie wanted was to rescue as many people as they could." Over and above rescuing people, Jan and Theodora also worked for the underground and helped conceal weapons. By the end of the war, their lives were so endangered that Jan was himself forced to go into hiding. In the meantime, Theodora continued to run the household and care for her "guests."

One day before liberation, under the impression that the war was over, Jan came out of hiding and went home. The Germans were waiting for him and, as soon as they spotted him, they shot him. Jan was so badly wounded that he had to undergo ten operations, remaining an invalid for the rest of his life. After the war, Jan and Theodora were honored with the Dutch Resistance Memorial Cross.

On April 29, 1987, Yad Vashem recognized Jan de Bie and his wife, Theodora Catharina de Bie-van den Brink, as Righteous Among the Nations. [\[Show less\]](#)

Afb. 45